



SUOMEN TASAVALLAN PRESIDENTTI
REPUBLICEN FINLANDS PRESIDENT
THE PRESIDENT OF THE REPUBLIC OF FINLAND

Tal, 27.4.2017

Republikens president Sauli Niinistös festtal vid nationella veterandagens riksomfattande huvudfest i Lahtis den 27 april 2017

”Ett folk som inte känner till sin historia, behärskar inte sin nutid och har ingen beredskap att bygga sin framtid.”

Denna tanke är bekant från Snellman, Paasikivi och Ehrnrooth. Kunskap om historien, kontakt med nutiden och tankar om framtiden – dessa faktorer komprimerar egentligen varför det är så viktigt för oss alla att tillsammans fira den nationella veterandagen.

* * *

Den första nationella veterandagens huvudfest firades här i Lahtis för exakt trettio år sedan. Då hölls festtalet av akademikern och veteranen Matti Kuusi.

Han beskrev på ett gripande sätt från hur olika förhållanden och utgångslägen veteranerna kom. Han fortsatte med att berätta om hur män i olika åldrar, med olika modersmål, med olika åsikter och övertygelser år för år blev allt mer enbart veteraner för varandra.

Tillsammans hade de upplevt krigets fasor och stora förluster – en vapenbroder som aldrig återvände från fronten, eller den egna förlorade ungdomen eller hälsan. Men alla delade de samma orubbliga känsla av att de tillsammans hade uppnått någonting oändligt värdefullt, de hade räddat vårt fosterland. En sådan känsla förenar människor.

De efterkrigstida generationerna fick alla ta del av dessa upplevelser. Veteraner och lottor, alla som stannade kvar för att sköta hem och hus, alla gav de med sitt eget exempel de unga väggkost för livet. Inte för ett eventuellt krig, utan en värdegrund för att bygga fred och välfärd.

Det var en mycket värdefull väggkost. Varje finländare är bekant med tanken om att ”kamraten lämnas ej”, alltså att den som är i nöd ska hjälpas. Många av oss blir tvungna att fråga sig själva, har jag det som behövs; känner jag att den gemensamma skyldigheten går före alla mina egna mål? Eller är jag beredd att göra avkall på mitt eget välbefinnande, så att barnen ska få det bättre?

Frihet och ansvar, rättighet och skyldighet; jag tror att dessa två enkla ordpar bäst beskriver den djupaste mening som krigsgenerationen har gett oss i arv i form av ädla värderingar.

Ni har också gett oss ett exempel på livsinställning. Hur ofta har inte ett samtal med en veteran eller en lotta utmynnat i konstaterandet: ”Jag är tacksam för livet!”

Och störst av allt: trots att ni själva fråntogs så mycket – gav ni oss så mycket mer.

* * *

Ni kan stolt betrakta resultatet av ert arbete.

Vi firar hundraårsjubileet av vår självständighet som ett land som behärskar sin nutid. När det goda mäts och jämförs hör Finland inom så gott som alla områden till toppen av världens länder. Vi har yttrandefrihet, vi har kreativitet, vi är den stabilaste staten i världen och ett i det närmaste korruptionsfritt samhälle. Vi har gjort stora framsteg i fråga om jämställdhet mellan könen; finländska flickor har de näst bästa möjligheterna i världen att förverkliga sig själva. Dessutom är vi enligt undersökningar rätt så lyckliga människor, och det får vi väl lita på, fastän vi inte visar det så mycket utåt.

Världen skulle egentligen vara en ganska bra plats om de förhållanden vi har i Finland skulle råda överallt.

Men så är det inte. Det verkar som om världen inte skulle behärska sin nutid. Detta årtionde har varit en tid av instabilitet och det har blivit allt svårare att förutse vad som kommer att hända. I Mellanöstern förs ett krig, ett krig som är obarmhärtigt även för civilbefolkningen, kriget i Ukraina drar även Europa med i oroligheterna, och också i Norden växer rädslan för terrorism.

Språkbruket inom den internationella politiken har fått nya hotfulla inslag, och den internationella regleringen är på väg att sättas ur spel. I många länder har valresultatet visat att människorna längtar efter något helt annat än vad som hittills har stått till buds.

Osäkerhetens tid håller alltså i sig och den tar inte slut förrän vi i allt större skala börjar förstå att den är till skada för oss alla. Jag har alltid varit något av en lite dyster optimist som tror på att om man dyker tillräckligt djupt, hajar man till och återvänder tillbaka till ytan.

Trots det måste vi förbereda oss, och det har vi gjort. I internationella sammanhang och inom diplomatin kan det rentav vara en fördel att vara liten. Det ger möjlighet att agera och verka på ett friare sätt och att sålunda främja säkerheten och förutse kommande händelser.

Vår gemenskap är europeisk och vi vill arbeta för ett starkare EU. Det viktigaste just nu är att unionen förmår övertyga sina medborgare om att deras säkerhet är tryggad. Vi önskar också att unionen intar en starkare ställning vid lösandet av internationella frågor.

Finland är starkt även i en tid av osäkerhet. Samhällets balans och integritet är källan till vår styrka, och dem har vi all orsak att värna om. Finländarna präglas av en vilja att försvara sitt land, och i detta avseende utgör vi eliten i Europa. Detta är viktigt, eftersom i en tid av hybridhot är alla finländare försvarare av sitt land.

Vi har hållit fast vid den obligatoriska värnplikten trots att många andra länder har slopat den. Som tur har vi gjort det. Värnplikten ger egentligen ett tvåfaldigt resultat. Utifrån sett är vår starka reserv det synligaste resultatet; Finlands armé är relativt stor i förhållande till vårt lands storlek. Det andra resultatet har att göra med samhörighet och här återgår jag till festalet av veteranen Matti Kuusi. Än i dag lär sig finländska unga, från landet eller staden, från olika utgångslägen och med olika åsikter, att förstå varandra under den tid de fullgör sin värnplikt.

Vår starka försvarsmakt innebär att tröskeln för att angripa oss är hög. Å andra sidan är vi samtidigt en attraktiv samarbetspart.

* * *

Finland känner till sin historia, behärskar sin nutid och har beredskap att bygga sin framtid .

För att bygga behövs det en stadig grund. Era värderingar och er livsinställning är grundvalen för vår framtid. Ert budskap kommer att föras vidare också till kommande generationer, det har vi gett vårt löfte om.

Det talas om att veterandagens huvudfest som vi nu firar här i Lahtis skulle vara den sista i dess nuvarande form. Vi fortsätter naturligtvis att fira den nationella veterandagen och dess budskap slocknar aldrig.

Jag har i dag citerat många framstående finländare och deras alltjämt aktuella tankar, men vår självständighets historia kristalliseras givetvis inte enbart i tankar framförda av prominenta kvinnor och män. Historien känner kanske inte er alla vid namn, men era uppoffringar och ert värde kommer aldrig att glömmas – de lever i våra tankar och därigenom också i våra handlingar.

Avslutningsvis citerar jag poeten Sirkka Selja:

”... Förgäves har du inte känt glädje och sorg, förgäves har du inte utgjutit ditt blod. Se: de lever – fröet du sådde, gärningen du gjorde, tanken du tänkte. Se, de lever och lyser som pärlor efter oss. På altaret till det nya livet.”

Tack.